

CASE: ELISABETH

Denne case bygger på kapitel 1 i bogen *Tinnitus, hyperakusis og misofoni – en grundbog om udredning, rådgivning og behandling*. Læs derfor først kapitel 1, og arbejd derefter med casen.

Casebeskrivelse

Elisabeth på 61 år er blevet henvist til det lokale kommunikationscenter i hendes kommune fra audiologisk afdeling på sygehuset. Her har hun været til undersøgelser af hørelsen og tinnitus og fået diagnoserne:

H91.9 DLA typus incertus dxt (høretab på højre øre uden kendt årsag)

H93.2 Hyperakusis

H93.1 Tinnitus

Hendes hørelse er målt til næsten normal, bortset fra et lille diskantthøretab på højre øre på ca. 30 dB ved 6 og 8 kHz. Hun er ikke blevet tilbudt høreapparatbehandling, men er blevet henvist til kommunikationscentret for samtaler om, hvordan hun bedst håndterer sin lydfølsomhed og tinnitus i dagligdagen.

Tinnitus opleves som en let hylen på begge ører og startede i forbindelse med en travl periode på arbejdet. Elisabeth har tidligere gået til dans og pilates, men kan nu kun holde ud at gå til pilates på grund af den høje musik til dans. Tinnitus kan stige i styrke ved psykisk og fysisk pres.

Efter den første samtale med en audiologopæd fra tinnitusteamet, der udreder hendes vanskeligheder, opsummeres Elisabeths situation i et ICF-skema (se også side 146 ff. i bogen):

ICF-komponent	Funktionsevnenedsættelse	Ressourcer
Kroppens funktioner og anatomi	<p>Har et diskantthøretab på højre øre, der ikke bemærkes i dagligdagen.</p> <p>Tinnitus opleves som let hylen på begge ører. Kan stige i styrke ved psykisk og fysisk pres.</p> <p>Lydfølsomheden begrænser hende især ved eksponering for metalliske lyde, som hun har svært ved at styre på sit arbejde som sygeplejerske.</p> <p>Oplever spændinger omkring nakke/kæbe.</p> <p>Kan have flere nætter, hvor hun ikke føler, hun kan sove, selvom hun tror, hun måske får 3-4 timer sidst på natten.</p> <p>Kan blive overvældet af bekymrende tanker om fremtiden, især hvis hun ikke kan sove.</p>	<p>Har normal hørelse på venstre øre.</p> <p>Har ingen andre fysiske gener.</p> <p>Mærker ikke sin lydfølsomhed så meget derhjemme, hvor hun kan styre de metalliske lyde lidt mere. Bruger fx så vidt muligt plastik i stedet for metal i køkkenet.</p>

ICF-komponent	Funktionsevnenedsættelse	Ressourcer
Aktiviteter og deltagelse	<p>Arbejder som sygeplejerske på en medicinsk afdeling, hvor hun har været i 10 år. Har haft et sygefravær over gennemsnittet, til dels på grund af sin tinnitus og påvirket nattesøvn, der har gjort hende ekstra lydfølsom.</p> <p>Kan nu kun holde ud at gå til pilates på grund af den høje musik til dans.</p> <p>Har trukket sig fra sociale arrangementer som fx julefrokost på sin mands arbejde, fordi hun ikke orkede den høje lyd og øgede tinnitus dagen efter.</p>	<p>Har det fint med at få besøg af maks. 4-6 personer i hjemmet.</p> <p>Elsker at være sammen med sine børnebørn på 2 og 5 år, men helst udendørs.</p> <p>Passer sit hjem og sin have med stor ildhu.</p>
Omgivelsesfaktorer	<p>Hendes afdeling skal lægges sammen med en anden afdeling, og der er stigende uro for, at det også betyder en reduktion af personalet, hvilket Elisabeth spekulerer en del over. Måske går det ud over hende på grund af hendes alder, høretab og sygefravær?</p> <p>Har prøvet at tage lette indsovningspiller om aftenen for at sove bedre, men de hjalp ikke. Vil ikke tage sovemedicin på grund af sløvhed dagen efter.</p> <p>Prøvede på et tidspunkt lydapparater i en privat butik, men syntes, at de generede i ørerne og afleverede dem tilbage.</p>	<p>Bor med sin mand, der viser stor støtte og forståelse for hendes vanskeligheder.</p>
Personlige faktorer	<p>Angiver sig selv som ret perfektionistisk omkring sig selv, sit hjem og sit arbejde. Derfor piner det hende endnu mere, når hun må sygemelde sig, og føler det som et svigt af sine kolleger, der så må arbejde endnu hårdere.</p>	<p>Synes selv, at hun er blandt de dygtigste og mest erfarne på sit arbejde.</p>

Refleksionsspørgsmål

Forestil dig, at du skal hjælpe Elisabeth videre med hendes vanskeligheder. Reflekter over følgende spørgsmål:

1. Mangler der oplysninger i ICF-udredningen, som du har brug for, for at kunne hjælpe hende bedst muligt?
2. Hvilke andre faggrupper kunne du forestille dig, det kunne være relevant at inddrage i Elisabeths sag, som enten kunne kaste lys over hendes situation eller hjælpe hende videre? Hvad med hendes leder på arbejdet eller kolleger?
3. Hvordan ville du inddrage hendes pårørende eller andre fra hendes private liv? Og hvad kunne de bidrage med?
4. Hvad er din umiddelbare forståelse af årsagen til Elisabeths tinnitus og hyperakusis?